

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Istorie

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Regulamentele organice au fost redactate de comisii de boieri, deținători ai unei vechi «experiențe» în acest domeniu, sub supravegherea autorităților rusești, preocupate să facă din textele fundamentale elaborate un mijloc de consolidare a influenței Petersburgului în Principatele dunărene.

Regulamentele organice au introdus separarea puterilor în stat. Puterea legislativă era reprezentată de o Adunare obștească, aleasă pe cinci ani, în care ponderea importantă revenea marii boierimi; Adunării îi revenea inițiativa și redactarea legilor, prezentate apoi domnului. Acesta era ales pe viață de o Adunare obștească extraordinară. [...] Dacă Regulamentele organice au rămas prizoniere principiului medieval al privilegiului, scutind de impozite boierimea și clerul, ele au oprit fuga țăranilor pentru a se sustrage de la achitarea dărilor. [...] Principatele dunărene au trăit sub un condominiu ruso-turc, curtea suzerană - (Imperiul Otoman) și curtea protectoare - (Rusia), aflându-se într-un puternic dezechilibru de putere în beneficiul celei din urmă. [...] Deși Regulamentele organice prevedeau alegerea domnilor, Rusia și Turcia au decis să numească, pentru început, domni în cele două principate: Alexandru Ghica în Țara Românească și Mihail Sturdza în Moldova.”
(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Deteriorarea relațiilor dintre Rusia și Imperiul Otoman a dus la ocuparea Principatelor Române de către ruși, în iulie 1853 [...]. Ca urmare, cei doi domni au plecat în exil în Austria, în locul lor instaurându-se un guvern militar rusesc. Imperiul Otoman a ripostat, declarând război Rusiei, la 4/16 octombrie.

Ocupația rusească din Principate a adâncit criza internațională. [...] Uzura de război, cauzată de campania costisitoare și nedecisivă din Crimeea, a adus până la urmă părțile beligerante la masa tratatelor [...] de la Paris, unde la 18/30 martie 1856 s-a semnat Tratatul ce pune capăt războiului. [...] Deși au rămas sub suzeranitatea Imperiului Otoman, Principatele beneficiau acum de protecția colectivă a marilor puteri, care interziceau unei puteri unice să intervină în problemele interne ale Principatelor. [...] Hotărâtoare pentru cursul ulterior al relațiilor româno-ruse avea să fie prevederea din Tratatul de la Paris cu privire la cedarea de către Rusia a unor părți din sudul Basarabiei către Moldova. Deși protectoratul Rusiei din anii 1830-1840 și rolul jucat de ea în înăbușirea mișcărilor liberale de la 1848 au fost cauzele imediate ale ostilității Principatelor față de Rusia, nici moldovenii și nici muntenii nu se împăcaseră cu anexarea Basarabiei din 1812.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți „textele fundamentale” elaborate în Principate, precizate în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
3. Menționați puterea suzerană și puterea protectoare a Principatelor Române, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că prevederile actelor legislative adoptate în Principate sunt încălcate în privința alegerii domnitorului. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **B**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice din cadrul „crizei orientale” referitoare la România. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a proiectelor politice din secolul al XVIII-lea referitoare la statul român modern. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În politica externă, forțele politice românești s-au străduit să creeze un regim de securitate europeană și sud-est-europeană care să garanteze, sub egida Societății Națiunilor, menținerea [...] României Mari, așa cum rezultase ea în urma sistemului versaillez. De aici, relațiile ei foarte strânse de alianță cu Franța și Marea Britanie, principalii garanți ai Tratatului de Pace de la Versailles. De aici, toate convențiile sale defensive cu [...] Cehoslovacia și Iugoslavia, în 1920-1921 (cu care, de altfel, și constituie Mica Înțelegere), tratatele de amicitie cu Franța și Italia, în 1926 [...] constituirea, împreună cu Iugoslavia, Grecia, Turcia, a Înțelegerii Balcanice în 1934 (aceasta din urmă pentru temperarea Bulgariei). Diplomația română e activă și originală. Un rol însemnat în impulsivarea ei îl are Nicolae Titulescu (1882-1941), un diplomat de excepție, prin personalitatea căruia România ocupă un loc important în Societatea Națiunilor (Titulescu este de două ori, în 1931 și 1932, președinte al Adunării Generale a acesteia, caz unic în istoria organizației). În aceeași intenție, de a crea un sistem de securitate colectivă, în condițiile schimbării strategice a politicii externe a Sovietelor din partea lui Stalin, Titulescu restabilește relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică în 1934, iar în 1936 poartă convorbiri cu Litvinov, ministrul sovietic de Externe, pentru un tratat de asistență mutuală cu URSS. [...]

România și-a bazat toată securitatea pe acest sistem de alianțe la a cărui creare contribuise. [...] Tot acest edificiu diplomatic a rezistat atâta timp cât au rezistat marile democrații occidentale pe care se sprijinea. Însă echilibrul între Marile Puteri europene s-a năruit, odată cu expansiunea nazismului în Europa. Ca urmare a căzut și sistemul de apărare a României.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți organizația internațională din care face parte și România, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o cauză a prăbușirii sistemului de apărare a României. **2 puncte**
3. Menționați cele două state garante ale Tratatului de Pace de la Versailles, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la alianțele regionale din care face parte și România. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul lui Nicolae Titulescu în diplomația românească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în prima jumătate a secolului al XX-lea viața politică din România se caracterizează prin democrație. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc între diplomație și conflict în secolele al XIV-lea – al XVII-lea, având în vedere:

- menționarea a două cauze ale implicării spațiului românesc în acțiunile militare desfășurate în secolul al XIV-lea;
- menționarea a două acțiuni militare la care participă românii în secolul al XV-lea și precizarea unei consecințe în plan diplomatic a uneia dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la acțiunile militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XVI-lea ;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea spațiului românesc în diplomația din secolele al XVI-lea – al XVII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.